

KARTA EWIDENCYJNA OBIEKTU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

**M A S Z Y N O W N I A
W ZESPOLE D. GARBARNI „NOWOŚĆ”**

2. Czas powstania

1921 r.

3. Miejscowość

R A D O M

2. Elewacja południowa, 2020.

ap.org

granice d. garbarni Nowość

budynek objęty opracowaniem

4. Adres (ulica, nr posesji)

**ul. Garbarska 27,
26-610 Radom**

5. Przynależność administracyjna

województwo
radomskie

powiat
radomski

gmina
miasto Radom

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°24'09.65"; E: 21°07'38.81"

7. Użytkowanie obecne

8. Stan zachowania:

dotateczny (3):

występuje miejscowa korozja cegły,
mury fundamentowe zawilgocone;
miejscowe ubytki tynku; obiekt
zabezpieczony przed opadami
atmosferycznymi (generalnie szczelne
pokrycie dachowe oraz kompletne
orynowanie).

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Zagrożenia:

- brak funkcji i bieżących napraw i remontów.

Postulaty:

- remont elewacji,
- wykonanie izolacji przeciwwilgociowej.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

Wojciech Marciniak, 2020.

Mgr Wojciech Marciniak

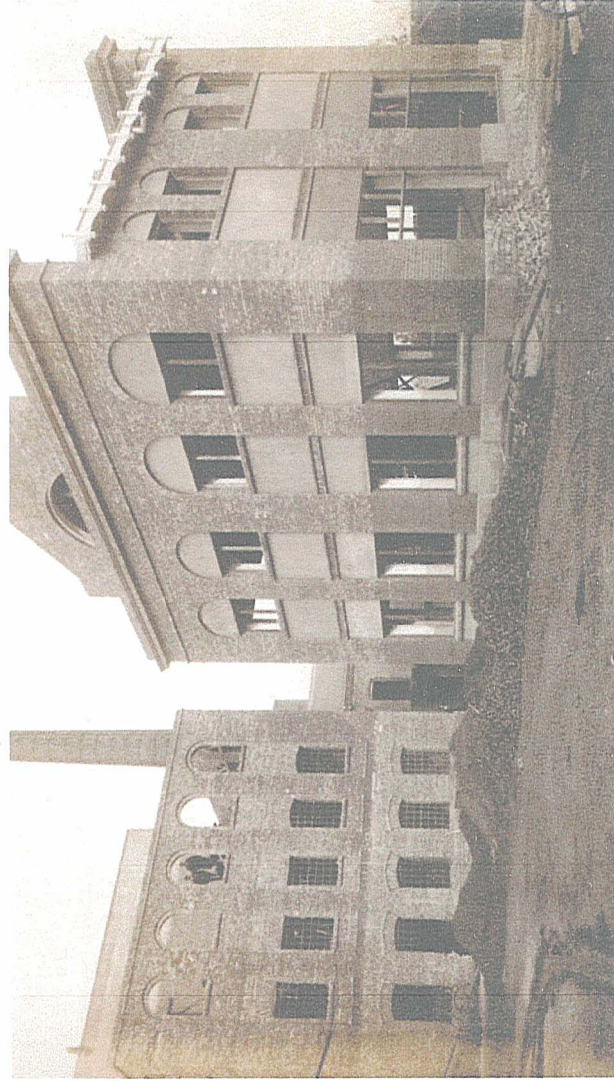
13. Historia

Przedmiotowa garbarnia powstała w 1894 r. w dzielnicy przemysłowej Zamłynie. Założycielem zakładu był Jan Borkowski (1861-1914). W dniu 10 października 1919 r. zarejestrowana została w Sądzie Gospodarczym I-sza Spółka Garbarska „Nowość” (sp. z o.o.). Właścicielami byli pracownicy garbarni, którzy wykupili ją na licytacji. Prezesem spółki został Stanisław Kaczyna. Skuteczne zarządzanie zakładem przyczyniło się do szybkiego jego rozwoju. W 1921 r. przystąpiono do rozbudowy garbarni wg projektu inż. miejskiego Henryka Nowakowskiego. W tym samym roku Garbarnia „Nowość” uruchomiła swoją filię we Lwowie. Dwa lata później stała się spółką akcyjną. W tym okresie była największa garbarnią w Radomiu. Produkowano w niej skóry podeszwowe, juchtowe, chromowe i ubraniowe. W trakcie wojny funkcjonowała bez przerwy. Po II wojnie światowej została znacjonalizowana i w dniu 1 października 1947 r. przekształcono ją w Zakład Nr 1 Radomskich Zakładów Garbarskich. Zakłady garbarskie przy ul. Garbarskiej 27 zakończyły działalność w 1990 r.

Budynek maszynowni wzniesiono w 1921 r.

14. Opis

Budynek usytuowany w północnej części dawnego zespołu garbarni „Nowość” w ciągu budynków fabrycznych, tylną ścianą przylegający do budynków garbarni „Ludowika”; ceglany, częściowo otynkowany (blendy) 3-kondygnacyjny, na rzucie prostokąta, nakryty dachem 2-spadowym, łamanym. Od południa zwieńczony szczytem trójkątnym, nadwieszonym ze spływami. Elewacja frontowa 5-osiowa, artykułowana regularnym rytmem otworów okiennych (z wyjątkiem skrajnej, zachodniej osi - brak otworu) zamkniętych łukami pełnymi (2 kondygnacja) i łukami odcinkowymi (1 kondygnacja), ujętych w płyciny. Ślusarka okienna-stalowa. Obiekt użytkowany.

3. Widok kotłowni oraz maszynowni garbarni „Nowość” wybudowanej w 1921 r. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum im. J. Malczewskiego.